

DU DANSKE LAND - OG VAND

sejleroplevelser

PÅ TUR I GRÆNSELANDETS FJORDE

PÅ TUR I GRÆNSELANDETS FJORDE

Den vestlige Østersø er et dejligt område for alle sejlere. På sin vej møder man da også utallige fritidsbåde fra snart sagt alle nationaliteter. Der er ikke langt mellem de gode havne, men heller ikke langt mellem de gode oplevelser, man som sejler er ude efter.

Flensborg Fjord danner end del af grænsen mellem Danmark og Tyskland. Fjorden er omkring 30 km. lang og har en dybde på op til 20 m. Inderfjorden, der strækker sig fra Broagerland på den danske side og Holnæs på tysk side, er 2-3 km. bred, mens yderfjorden mod øst er 3-4 km. bred.

Området omkring fjorden er domineret af et bakket morænelandskab med flade strande, kystskrænter, småskove, dyrkede arealer og flere mindre bugter. Mange sejlere anser Flensborg Fjord for at være en perle, og den er blandt Østersøens populæreste sejlområder.

Slien er bare en af mange dejlige destinationer i den vestlige Østersø. Men alligevel har den noget særligt tillokkende over sig. Den er Tysklands største indre fjord og måler knapt 40 km fra det sort-hvide fyrtårn ved indsejlingen ved Schleimünde til Slesvig.

Slien bugter sig pænt, og sine steder snævres fjorden ind til blot 120 m som ved Mysunde og Brodersby, hvorimod den ved Store Bredning er 4,2 km bred. Derudover er der mange nor og sunde, man kan udforske, hvis ikke den lige linje til bunden af fjorden skal holdes. To broer ved Kappeln og Lindånæs og to færger ved Brodersby/Mysunde og Arnæs fører over fjorden

Historisk er området vældig interessant – særligt set med danske øjne. Ikoniske navne som vikingebyen Hedeby, Erik Plovpenning's begravelse i Slien, Knud Lavards borge Sankt Jørgensborg og Kil samt fæstningsværket Dannevirke. Alt dette og meget mere har deres historie her ved Slien. ■

Tekst og tilrettelæggelse: Frank Flemming Pedersen, FFP Kommunikation

Danske Tursejlere siger tak for lån af foto til Sønderborg Erhvervs- & Turistcenter

PÅ TUR I GRÆNSELANDETS FJORDE

SØNDERBORG

Vi forlader Sønderborg Sejlklubs gode havn og sejler Sønderborg Slot og Dybbøl Mølle agterud. I de par dage, vi tilbragte i byen, var disse to attraktioner selvfølgelig et "must see". Alle danskere over en vis alder, kender historien om Kong Christian 2., der var i arrest her fra 1532-49, og hvor han ifølge myten hvileløst skulle have vandret om et rundt bord og slidt en sti i gulvet med sine fødder og en fure i bordet med sin finger. Slottet er i dag museum og rummer samlinger fra middelalderen til nutiden med hovedvægt på de slesvigske krige 1848-1850 og 1864.

Dybbøl Mølle er vel nok det mest ikoniske klenodie fra 1864-krigen. Historiecenter Dybbøl Banke er et af de fineste steder at starte historietimen. Centret er oprettet på Dybbøl Banke og ligger midt i skanserækken på Dybbøl. Centret formidler historien om kampene ved Dybbøl og krigen i 1864 hvor Danmark mistede $\frac{1}{3}$ af sit rige og $\frac{2}{5}$ af befolkningen.

Fra Dybbøls Skanser er der en pragtfuld udsigt over hele området, hvor det historiske drama udspillede sig. Således også ud over Vemmingbund, der ligger ved Broagerlands østkyst, hvorfra preusserne beskød de danske stillinger ved Dybbøl. Det er netop her, vi nu er på vej med kurs mod Flensborg. Vi runder nu Kragesand og er dermed på vej ind i Flensborg Fjord – et af de smukkeste sejlområder i Danmark, mener mange.

GRÅSTEN

Ved Holnæs (på den tyske side) går vi ind i Inderfjorden. Vi vil gerne besøge Gråsten Slot, og børnene insisterer på at lægge til i Marina Minde, hvor en god badestrand lokker. Herfra er der et par kilometer til Gråsten. Gåturen fører over klapbroen i Egernsund, der åbner for sejlads til og fra Nybøl Nor og Gråsten. Slottet var i mange år kongehusets sommerresidens, og daværende Dronning Ingrid's yndlingslot, idet hun følte stor tilknytning til grænselandet. Også nationalskjalden H. C. Andersen kom på disse kanter, og skrev historien om Den lille pige med svovlstikkerne netop her.

FLENSBORG

På turen til Flensborg passerer vi Store og Lille Okseø, som ligger som små tuer i fjorden. Store Okseø er et yndet udflugtsmål for turister, som gerne vinker lystigt til os inde fra kysten. Der er stier, så man kan komme hele øen rundt. Rundturen er på ca. 1 km. Mange sejlere ankrer op i farvandet ved øerne. Der er en hel del lystsejlere på dette stræk, så vi er ekstra agtpågivende det sidste stykke ind til vores destination.

Man ved det straks, man anduver lystbådehavnen. Her er en by, hvor sejltraditionerne er store. Hvor livet til søs har sat sit store præg på livet i land – og stadig gør det. Der bor mere end 100.000 indbyggere her ved fjordens ene ende. Og i sæsonen valfarter tusindtals turister til for at opleve seværdigheder, attraktioner, indkøbsmuligheder, teater, kabaret og folkeliv. Havnen er et naturligt omdrejningspunkt.

Eller rettere, havnene. For der er flere af slagsen at vælge mellem. Du kan lægge dig helt tæt ved byen, hvor de gode restauranter frister med alt godt fra havet og det tyske køkken i øvrigt. Her er du også tæt på gågaderne, indkøbskvartererne med det store udbud. Eller i en af de andre mere perifere havne, hvor roen er mere udtalt.

Vi vælger det første for lige at mærke storbyens puls og historiens vingesus. Det sidste får vi i den historiske havn, hvor en enestående samling af gamle sejl- og dampskibe udgør et museum, hvor det er nemt at blive fascineret af og imponeret over de mange gamle klenodier. Men også Flensborg skibsfartsmuseum kan fremvise mange spændende maritime historier. Her fortælles alt om havnen og købmandsgårdene, rederier og købmænd, om skibsværfter og skibe, om reb og rigning, om maskiner og motorer, om maskinister og kaptajner og deres dagligdag om bord. Fra Flensborg Fjord til Vestindien, hvor man blandt andet hentede enorme mængder af rom. Ikke mindre end 200 romhuse fandtes der i Flensborg. I dag findes blot to.

MOD SLIEN

Vi er for udadgående mod Slien, som er den længste tyske fjord. Undervejs er der fine sager at kigge på langs den tyske kyst. Således passerer vi kurbyen Glücksburg med sit karakteristiske slot samt slægten og fyrstehuset Glücksburg, der i dag bl.a. omfatter den danske kongefamilie.

Fra klippekysten ved Holnæs, som også markerer starten på yderfjorden, har man en dejlig udsigt over

den danske kyst, og inden længe er vi forbi den lille fiskeri- og lystbådehavn i Langballigau. Snart runder vi Geltinger Birk og kan vinke farvel til Flensborg fjord, og begynde at glæde os til mødet med Slien ganske få km sydligere. Målet er Slesvig for enden af den godt 40 km lange fjord Slien – et roligt farvand med meget flot natur, men også med nogle seværdigheder på land, som er værd at tage nærmere i øjesyn.

Vi nærmer os fjordens indløb fra nord og ser tydeligt det sort-hvide fyr på nordmolen, der også markerer indsejlingen ved Schleimünde. Et stykke inde i fjorden ligger den store lystbådehavn Maasholm, og her gør vi holdt. Og her er nok at se på. Havnen er livsnerven i fiskerlejet Maasholm. Omkring år 1900 var fiskeriet blevet til den vigtigste næringskilde for næsten alle indbyggere. På fiskerihavnen losses der stadig fisk.

Den lille by Maasholm er absolut en lille vandretur værd. De hyggelige, gamle huse præsenterer sig flot. Således også Rådhuset, som ligger i et stråtekt hus fra 1805. Huset har blandt andet været beboet af fiskere, hvorfor det også kaldes „Fischerkate“. Den hvide skipperkirke, Skt. Petri Kirke, er bygget i 1952, regnes derfor for en af de første kirkenybygninger i Slesvig-Holsten i efterkrigstiden. Før den tid måtte indbyggerne til gudstjenester, dåbs- og begravelsesmesser i Kappeln. Kirken ligger flot ned til Slien. På sin tur langs havnen vil man møde ”Peter Aal”. Bronzefiguren, der viser en ålestanger og anses som vartegn for fiskerlejet. Ålstangeriet var i de iskolde vintre den eneste mulighed for at sikre sig til livets ophold. I dag er den fangst-form forbudt.

KAPPELN

Vi nærmer os én af de to faste forbindelser over Slien. Lige til bagbord, ude i fjorden, ser vi installationen med de mange, mange trægæle forankret i fjordbunden. Det er et fiskehegn til sildefangst, som man praktiserede det i gammel tid. Denne kulturarv blev restaureret for henved 40 år siden, og minder alle om fiskeriets altafgørende betydning for Sliens befolkning.

Klapbroen i Kappeln går op og lukker henholdsvis biler og både ind til handelsbyen med de mange dejlige huse, spisestederne og den rolige atmosfære. Vi lægger os i Arnisser Segel Clubs marina ca. 1,5 km fra klapbroen. Inden længe er vi på farten og klar til en tur i byen for at se den nærmere an.

De høje træmaster lokker os over i den historiske havn, der er godt spækket med en lille armada af gamle fragt- og fiskerbåde. Her i havnen kan man se træ- og tovværk, master og sejl fra adskillige af disse pragtfulde fartøjer, som regionen engang var så rig på. De ældste eksemplarer er over 100 år gamle og er i live i dag takket være en pragtpræstation af frivillige mænd og kvinder, der vil holde kulturmindeerne intakte.

Vi følger vandet tilbage under klapbroen, og inden længe kommer vi til den smukke Skt. Nikolai Kirke, der indvendigt er spartansk udstyret. Et flot og enkelt kirkerum. Vejen falder også fordi den gamle og højtliggende mølle "Amanda", der huser turistkontoret. Fra møllens svalegang er der en skøn udsigt over byen, som vi snart forlader.

SLESVIG

Vi er på vandet igen og passerer snart de mange bådebroer i byen Arnis, hvor fjorden snæver pænt ind. Vi tager os i agt for færgerne, der krydser over netop her. Der vinkes flittigt, og vi returnerer selvfølgelig med en vinken. Straks efter Arnis er vi ude i en bredere del af Slien og kan uhindret nyde udsigten til markerne og livet på land. Vi passerer nogle små landsbyer, men ellers er vi uforstyrret på vej. Vi sejler ind mod vejbroen ved Lindaunis, der åbner en gang i timen. Derefter går det raskt mod Mysunde, hvor preusserne i 1864 gik over Slien. Ved byens indgang befinder sig en mindesten for de faldne tyske soldater i kampen ved Mysunde i februar 1864.

Også her er vi varsomme på grund af trækfærgerne og øvrige medsejlende, da vi skal gennem Sliens smalleste sted. Endnu engang bliver vi slået af den smukke natur, som omgiver os. Vi føler os heldige, og den følelse forfølger os hele vejen til Slesvig, hvor "skylineen" viser sig i form af Sankt Petri Doms tårn og "Wiking-Turm", som nu er vartegnet for byen, og hvor også Yachthafen Wiking ligger. Denne havn ligger knapt 1 km fra Gottorp Slot, som absolut er en besøg værd.

Et andet havnealternativ er Schleswiger Stadthafen på fjordens nordside. Den ligger tæt på Sankt Petri Dom og den hyggelige bydel Holm.

Vi er kommet til en lille storby på 25.000 indbyggere, og mange historiske begivenheder har udspillet sig i denne egn. Rige hertuger har boet på huset Gottorp, der har aner i det danske kongehus.

Vi starter vores byrundtur i domkirken Skt. Petri, der daterer sig tilbage fra middelalderen. Kirken er imponerende ude som inde, hvor det fantastiske Bordesholmalter beundres. Alteret har 400 udskårne figurer i egetræ. Hovedmotiverne er Jesus Lidelseshistorie og andre episoder fra bibelen. Bag domkirken på Rathausmarkt ligger flere hyggelige restauranter og cafeer. Vi finder bydelen Holm. Sammen med en del andre turister nyder vi charmen og de maleriske gamle fiskerhuse, der ligger ved kirkegården med kuppet fra 1876. De mange lindetræer og brolægning, roserne og husenes halvdøre giver en meget idyllisk stemning.

HEDEBY OG DANNEVIRKE

Vi har endnu et par dage i Slesvig, som allerede gør et godt indtryk på os. Foruden de dejlige slentreture rundt i byen med lidt cafe og shopping, så har vi to udflugtsmål på "to-do-listen". Hedeby og Dannevirke.

Hedeby kender vi som vikingetidens helt store handelscentrum. Med den gode placering med hærvejen tæt på og den gode adgang til Østersøen, blomstrede byen. Og da den samtidig var godt beskyttet af voldene ved Dannevirke, så var den en god base for handel i hele Østersøområdet. Desuden lå Hedeby ikke langt fra de sejlbare vandløb Trenen og Ejderen, der gjorde det muligt også at sejle varer til Vesteuropa. På stedet findes i dag et museum samt 7 vikingehuse og en ladeplads, så man kan få et indtryk af dagliglivet i vikingetiden.

Dannevirke kender vi nok bedst i forbindelse med krigen i 1864, men faktisk daterer voldanlæggene sig helt tilbage til år 450. Frem til ca. år 1200 opførtes 30 kilometer volde i området omkring Slien. Voldene skulle forsvare adgangen til Jylland, der gik via den nord-sydgående Hærvej og handelsvejene mellem Østersøen og Vesterhavet.

Omkring år 1170 lod den danske konge Valdemar den Store opføre en 4 km lang, 5-7 m høj og 2 m bred mur. I 1864-krigen skulle forsvarsværket med 27 skanser være boldværk mod preusserne. Men natten mellem 5. og 6. februar 1864 trak hæren sig tilbage til Dybbøl. I Dannevirke-museet ses genstande, modeller og plancher, der formidler voldens historie.

Vi fik ikke set det hele denne gang. Ej heller det meste. Nok ikke engang det væsentligst. Men så må vi jo tilbage. ■